

MEDICAL WRITING, COMUNICAR CIÈNCIA PER ESCRIT

Escrit per:

Vicente Alfaro

Departament de Fisiologia
Universitat de Barcelona

Medical writer: una nova professió

Recentment, al número 4 d'OMNIS CELLULA, Montserrat Vendrell, directora de l'Àrea Científica del Parc Científic de Barcelona, exposava en un article de la secció "I després què...?" la necessitat de comunicar que existeix en tot projecte científic, així com els nous perfils de professionals científics que requereix la indústria actualment (1). Dins d'aquests nous perfils que necessita cada cop més la indústria farmacèutica, tant en l'àmbit local com sobretot internacional, es troba el de *medical writer*. La traducció directa de *medical writer* -que com moltes altres ocupacions laborals en el sector de la indústria manté el nom en la llengua anglesa original- és escriptor o redactor mèdic, però aquest tipus de feina no l'ha de realitzar necessàriament un professional de la medicina ni el seu àmbit és precisament el d'un redactor diguem-ne periodístic, com sembla suggerir en primera instància l'expressió (2).

En un sentit ampli, el *medical writing* es centra en la comunicació d'informació i dades clíniques i científiques a diferents públics i en diferents formats. El *medical writer* combina els seus coneixements científics i la seva habilitat com a investigador amb la capacitat de presentar la informació de forma escacient i d'adaptar el nivell del llenguatge al públic per al qual està destinada.

La figura del *medical writer* existia a editorials científiques des de fa temps, però en els últims deu anys aquest perfil laboral és cada cop més sol·licitat per a la redacció tècnica de documents que acompanyen el desenvolupament, aprovació i comercialització de nous productes farmacèutics (fàrmacs, vacunes, etc.) o productes sanitaris (aparells d'electromedicina, tècniques de diagnòstic, etc.).

Perfil acadèmic del *medical writer*

Per aquest tipus de feina se solen sol·licitar llicenciats en ciències de la vida o ciències experimentals (metges, farmacèutics, biòlegs, bioquímics, químics, etc.), preferentment amb un doctorat. El fet d'haver realitzat experimentació bàsica o finalitzat un programa de doctorat és un mèrit molt apreciat, ja que capacita la persona per a la comprensió del mètode científic, incloent l'anàlisi de dades obtingudes en experimentació -ja sigui amb animals o éssers humans- i la capacitat de concretar-les en un espai breu (això és, en format d'article, informe, sumaris, etc.).

L'European Medical Writers Association (EMWA) va realitzar una enquesta l'any 2000 sobre el perfil professional dels *medical writers* a Europa (Figura 1). Un 84% treballava a la indústria farmacèutica o a les seves empreses de serveis, mentre que un 16% era *freelance* (és a

PROCEDÈNCIA	
Investigadors	42%
Indústria farmacèutica	22%
Editorials científiques	10%
Llicenciats sense experiència prèvia	10%
Biometria / Estadística	2%
Altres opcions	7%

Figura 1. Enquesta de l'European Medical Writers Association (EMWA) sobre l'origen professional dels medical writers que treballen a Europa (any 2000).

dir, treballava per a la indústria, però pel seu compte, com a treballador autònom). El 42% dels *medical writers* provenien directament de l'àmbit investigador (o sigui, la universitat o centres oficials tipus CSIC dels seus respectius països).

No obstant això, també hi ha *medical writers* –alguns de molt prestigi– que van arribar a l'ofici no per ésser metges ni farmacèutics, sinó per ésser lingüistes, és a dir, filòlegs, traductors, correctors, etc., sense tenir necessàriament cap tipus de formació acadèmica en medicina.

Per incorporar-se laboralment com a *medical writer* junior és habitual que no es reclami experiència en el sector farmacèutic o editorial. Malgrat això, per poder optar a ser *medical writer senior* o *medical*

writing manager és necessari acreditar una experiència mínima de tres a cinc anys a la indústria farmacèutica, en una CRO (*Contract Research Organization*, 'Organització d'Investigació per Contracte').

On puc treballar com a *medical writer*?

Hi ha quatre àmbits principals on poder treballar com a *medical writer*:

- **Companyies farmacèutiques:** La feina del *medical writer* es desenvolupa principalment als departaments d'investigació clínica d'aquestes companyies. Es preparen documents per a les autoritats reguladores (protocols, informes finals d'assaigs clínics, informes d'expert clínic, manuals d'investigador, etc.), i treballs originals per publicar en revistes científiques o presentar a congressos (3). A més, segons l'empresa, també es pot participar en altres projectes de redacció, tals com la preparació de manuals de formació, material per a la promoció comercial dels productes i pàgines per a Internet.

- **Organitzacions d'investigació per contracte (CRO):** Són empreses que realitzen projectes d'investigació (principalment clínica) per a la indústria farmacèutica. No hem d'oblidar aquesta

possible via de treball, ja que algunes d'aquestes empreses internacionals (Quintiles, Parexel) tenen un volum de negoci major que molts laboratoris nacionals. Les CRO realitzen assajos clínics i ajuden les empreses farmacèutiques a preparar la documentació necessària per poder registrar els seus productes tenint en compte els criteris de les autoritats reguladores internacionals. En termes generals, el *medical writer* d'una CRO participa en la preparació de diferents tipus de documents destinats a les autoritats reguladores, tals com els protocols i els informes finals dels assajos clínics i els informes d'expert clínic. També participa en la preparació dels treballs originals d'investigació per publicar-los a les revistes mèdiques.

- **Editorials científiques i agències de comunicació:** El *medical writer* centra la seva feina en projectes de redacció sobre paper (articles, monografies, informes de congressos, etc.) o en suport digital per a plataformes de comunicació a Internet. Els *medical writers* que treballen a les agències de comunicació normalment preparen originals per ser publicats, material de congressos (per exemple pòsters, resums i diapositives), material per a la promoció de productes farmacèutics, material per a la formació d'experts i material multimè-

dia (per exemple, pàgines web). La feina que es realitza en aquest tipus d'empresa sol oferir un component de creativitat major.

- *Freelance*: Com a treballador autònom, el *medical writer* pot col·laborar amb qualsevol dels tres tipus anteriors d'empresa (Figura 2).

Accés a formació específica per a *medical writers*

En general, hi ha molt poca formació específica per aquest perfil laboral, i bastant menys a Espanya. Fins ara hi ha hagut molt autoaprenentatge, ja que molts cursos s'ofereixen a l'estranger i són d'alt cost si s'han de finançar personalment. Tampoc existeix una especialitat universitària específica a

Espanya. Alguns cursos de postgrau donen nocions de com redactar articles científics, però no sobre altres tipus de documents que formen part de la feina del *medical writer*. Hi ha empreses de formació al Regne Unit o Suïssa (per exemple, IIR (www.iir-conferences.com) que imparteixen cursos molt complets (però també molt cars) sobre *medical writing* per a gent sense experiència a l'àrea.

Una solució econòmicament més viable i tècnicament molt acceptable és assistir als cursos que organitza l'EMWA cada any (per primavera) a diferents països d'Europa. Aquests cursos o *workshops* els imparteixen professionals del sector amb àmplia experiència, i realment cobreixen les necessitats de formació clau

a una persona que es vulgui introduir en aquest camp laboral o que, un cop introduïda, vulgui seguir actualitzant els seus coneixements. A part d'aquest curs, que dura més o menys una setmana, l'EMWA també programa cada any una trobada més breu (d'uns dos dies) a la tardor. El cost d'aquests cursos és molt menor que el dels oferts per empreses de formació privades, i es realitzen cada any a un país diferent (per exemple, el 2003 va ser a Lisboa i el 2004 es va realitzar a Budapest) per anar cobrint tot l'espectre de països europeus. Es pot trobar informació sobre aquests cursos a la pàgina web de l'EMWA (www.emwa.org). En general, la gent que gestiona l'EMWA són *medical writers* que es dediquen a aquesta feina i, molt especialment, a la formació professional contínua. L'EMWA edita una revista, *The Write Stuff*, i gestiona un programa de formació (EMWA Professional Development Programme) que es basa en l'obtenció de crèdits per l'assistència als cursos anuals en un termini màxim de 6 anys. També existeix l'American Medical Writers Association (AMWA, www.amwa.org), que ofereix cursos de formació però que lògicament impliquen un major trasllat (anar al continent americà) per assistir-hi.

Altres característiques de la feina de *medical writer*

Com s'ha esmentat abans, no és imprescindible tenir una titulació en Medicina, encara que sí que és important tenir coneixements bàsics, però alhora sòlids, d'anatomia, fisiologia humana i farmacologia. És evident que tenir coneixements sobre les malalties i el seu tractament suposa un avantatge, però en la majoria dels llocs de treball és possible adquirir coneixements sobre malalties específiques durant el desenvolupament de diferents projectes. El que sí que es requereix és un molt bon nivell de redacció i saber utilitzar programes de processament de texts (tipus *Microsoft Word*), programes estadístics (SAS, SPSS), de disseny gràfic i d'il·lustració (*Power Point*, *CorelDraw*, etc.) o de gestió bibliogràfica (*Endote* o *Reference Manager*); també bases de dades a Internet del tipus *Medline* o el format pdf de textos complets de revistes. La

Tipus d'activitat freelance

Esriptura	57%
Edició	17%
Consultoria	7%
Traducció	5%
Revisió d'originals	4%
Control de qualitat de la documentació	3%
Formació	3%
Publicació electrònica	< 1%

Tipus de documentació

Proves no clíniques/clíniques (aprovació de fàrmacs)	36%
Articles científics	24%
Materials de màrqueting (incloent congressos)	8%
Presentacions	5%
Materials educatius (audiovisuals)	5%
Manuale de l'investigador	4%
Llibres (mèdics i científics)	4%
Documentació de consultories	4%
Documentació de formació	4%
Informació de producte	3%

Figura 2. Resultats de l'enquesta realitzada l'any 2003 sobre la feina dels *medical writers* freelance europeus. (EMWA Freelance and Small Business Survey 2003).

majoria de les empreses demanen que es realitzi una prova de redacció abans o durant l'entrevista, per poder valorar les habilitats del candidat. El format de la prova depèn del tipus de redacció que l'empresa necessiti.

S'ha de tenir capacitat per comunicar-se per escrit però també per comunicar-se amb un equip. Per aquest motiu, es demana facilitat per tenir un tracte cordial amb altres persones. El *medical writer* forma part d'un equip multidisciplinar, amb la col·laboració, de vegades, de persones alienes a l'empresa. Es busquen persones capaces de comunicar-se amb col·laboradors que tenen diferents tipus de formació i coneixements. Un *medical writer* és un expert en escriptura de documents amb format variat i contingut divers, molts dels quals, però, tenen un origen comú: la investigació i el desenvolupament i innovació de fàrmacs (I+D+I). Per tant, és necessari conèixer els processos, tipus de documents i regulacions que apareixen durant aquest I+D+I (Figura 3).

La majoria dels anuncis per paraules també esmenten la capacitat de controlar els detalls. Això és important a l'hora de revisar i corregir els documents, i també per identificar els punts més importants entre una gran quantitat de dades. Lògicament, cal tenir un nivell d'anglès alt, parlat i escrit, a part de l'idioma natiu del país on es treballa.

Com es troba feina?

A més de les revistes científiques generals i de divulgació, hi ha pàgines web on s'anuncien convocatòries de les empreses farmacèutiques. Normalment és possible buscar els anuncis que es refereixen específicament a llocs de feina de redactor mèdic i, en alguns casos, és possible enviar el currículum en línia. La pàgina web de l'European Medical Writers Association (EMWA) també té una secció d'ofertes de feina.

Finalitzaré aquest breu article amb unes paraules -extretes d'una secció de la web de EMWA anomenada EMWA Dialogue- d'una *medical writer* holandesa amb més de deu anys d'experiència, on es reflecteix

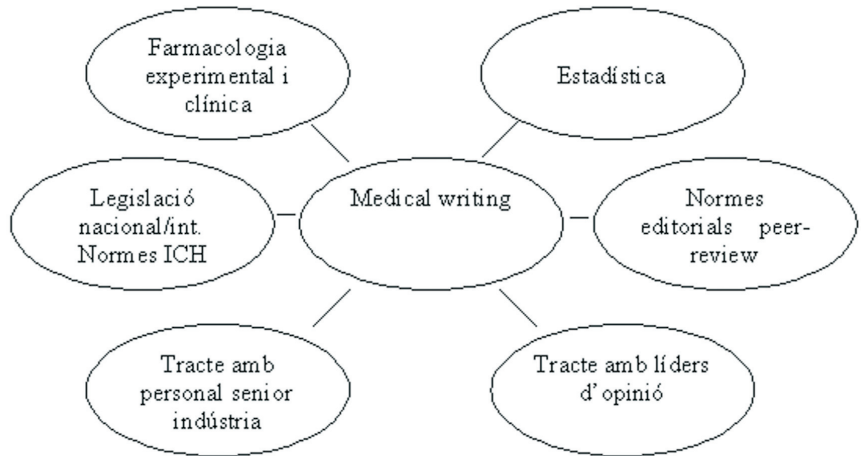

Figura 3. Coneixements i aptituds bàsiques que ha de tenir un medical writer

l'entusiasme que aquest tipus de feina especialitzada pot generar: "Actualment, com a *medical writer freelance* em trobo molt còmoda amb els contactes amb diferents promotors, amb la diversitat d'àrees terapèutiques i amb els diferents estils de feina. Mai no vaig pretendre escriure per viure, però un cop convertida en *medical writer* he decidit continuar sent-ho de per vida". (Annemieke Van Hest)

Referències

- (1) Vendrell M. "El retorn de tot plegat: comunicar, transferir o morir". *Omnis cellula* 2004; 4: 46-49.
- (2) Foote M. A. "Medical writing as a career choice". *DIA Forum* 2003; Abril:18-21.
- (3) Bonk R. J. *Medical writing in drug development: a practical guide for pharmaceutical research*. New York: The Haworth Press, Inc.; 1998.

Vicente Alfaro és Doctor en Biologia, Màster en Immunologia, i postgraduat en Farmacologia per la Universitat de Barcelona. És professor associat en el Departament de Fisiologia de la Universitat de Barcelona i des de fa 10 anys ha treballat de forma paral·lela a la seva activitat docent i investigadora a la Universitat com a Medical Writer. Primer com a freelance, després en una Organització de Recerca per Contracte (Biomedical Systems S.A.), més tard en una Editorial/Agència de Comunicació Internacional (Prous Science S.A.) i actualment en una companyia farmacèutica (PharmaMar S.A., Parc Científic de Barcelona). És coordinador i professor en diferents cursos de postgrau sobre Assaig Clínica i Medical Writing/Escriptura Científica. És autor de més de 50 articles corresponents a treballs propis i ha redactat més de 100 articles/comunicacions com a Medical Writer. És membre de la European Medical Writer Association (EMWA).

Ara també pots comprar la teva Omnis cellula a la Cooperativa Abacus de la UAB
 Plaça Cívica 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)

